Bidrar EU:s hållbarhetsagenda till företagens konkurrenskraft?

2050 Consulting
Oktober 2025

2050
Fast forward - together

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning ... 3
2. Syfte och metod ... 4
3. Hållbarhet som affärsmöjlighet och risk på kort och lång sikt ... 5
4. Stärker EU:s hållbarhetsagenda företagens konkurrenskraft? ... 7
5. I vilken utsträckning gör EU:s hållbarhetsagenda bolagen mer hållbara? ... 10
8. Hur bör ett rapporteringsramverk för hållbarhet se ut för att stärka bolagens konkurrenskraft? ... 11
Vilka delar i CSRD är inte värdeskapande? ... 11
9. Hur matchar detta med EU:s Omnibus-förslag? ... 13
Tabell 1: Sammanställning av företagens reflektioner kopplat till EPP:s 12 förslag inför beslutet i Europaparlamentet avseende CSRD till följd av Omnibus. ... 13
10. Rekommendationer till EU och beslutsfattare ... 15
11. Hållbarhetsapportering som leder till ökad konkurrenskraft ... 16
12. Avslutade ord ... 17
Följande företag och roller har deltagit: ... 17
Kontakt ... 17

1. Sammanfattning

2050 har intervjuat vd:n eller hållbarhetschefen på 17 bolag för att ta reda på deras syn på om EU:s hållbarhetsagenda hotar eller stärker företagets konkurrenskraft. Samtliga intervjuade vd:ar står bakom EU:s övergripande hållbarhetsagenda. De menar att agendan höjer ambitionsnivån och skapar struktur. Skarp kritik riktas dock mot det stora fokuset på detaljer och narrativa beskrivningar i flera av de hållbarhetsrelaterade regelverken. De intervjuade ser stora möjligheter till förenkling och minskad administrativ börda, utan att nytta för affär och hållbarhet går förlorad. Osäkerheten om vilka hållbarhetskrav som egentligen gäller idag och de närmsta åren inom EU skapar också onödiga kostnader för företagen.

Vd:arna ser att rapporteringsdirektivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) skapar strukturerad arbetsmetodik och bidrar till värdeskapande analyser, nya insikter och bättre affärsmässiga prioriteringar. Samtliga intervjuade vd:ar lyfter till exempel värdet i att göra den dubbla väsentlighetsbedömningen eftersom den synliggör affärsrisker och möjligheter kopplat till hållbarhet.

När rapporteringskraven blir för omfattande riskerar de däremot att ta resurser från själva förbättringsarbetet. Precis som inom finansiell redovisning är det framför allt fokus på tydliga och väsentliga mätetal som driver transparens och jämförbarhet. Policys och narrativa beskrivningar har en funktion, men företagen efterfrågar att fokus skiftas mot kvantitativa data som går att följa över tid. Efter intervjuerna har EFRAG kommit med ett nytt utkast i linje med vd:arnas synpunkter.

Vd:arna är också överens om att en nerbantning till färre relevanta datapunkter kan skapa ökat värde. En del datapunkter i dagens ramverk är dessutom ibland motsägelsefulla. En önskan är att EU fokuserar på att sätta struktur och riktning och att företagen initialt själva får definiera mål och KPI:er. I och med den ökade transparensen som gemensamma rapporteringskrav skapar, så kommer nyckeltalen harmoniseras och bli jämförbara. Där särskilda risker finns kan sektorsspecifika minimikrav krävas men osäkerhet och ständiga ändringar måste undvikas.

En majoritet av de vd:arna som intervjuats kommer från små och medelstora företag och de ser alla att de haft nytta av CSRD, även om delar av rapporteringen känts onödiga. Utifrån intervjuerna i undersökningen är slutsatsen att i stället för att diskutera vilka företag som ska omfattas, bör vi diskutera hur CSRD kan förenklas för att skapa en värdeskapande hållbarhetsrapportering för såväl små som stora företag.

2. Syfte och metod

EU:s hållbarhetsagenda har de senaste åren satt riktningen för företagens hållbarhetsarbete genom att reglera marknaden och driva den hållbara utvecklingen i unionen framåt. Under det senaste året har framdriften i de gröna initiativen vacklat efter maktskiften, både i Europaparlamentet och i USA. Prioriteringen i EU har skiftat från hållbar utveckling till konkurrenskraft och geopolitiska frågor. Detta skifte har lett till förseningar och förenklingar av flertalet av EU:s hållbarhetsdirektiv och -förordningar. Ett av de direktiv som förändras är CSRD som ställer krav på företagens hållbarhetsrapportering samt indirekt företagens åtaganden och genomförande. Bland annat föreslås att bara de största bolagen ska omfattas.

Med utgångpunkt i ovan syftar denna rapport till att förtydliga om, och i så fall hur, affärsnytta och hållbarhetsarbete kan kombineras utifrån den spelplan som råder för europeiska bolag. I denna rapport ställer vi därför oss frågan:

Hur påverkar EU:s hållbarhetsagenda företagens konkurrenskraft och hållbarhetsarbete?

Rapporten bygger på intervjuer med 18 personer på 17 svenska företag i olika branscher. 15 av de intervjuade är vd:ar och tre hållbarhetschefer. Genom att utgå från de intervjuades egna berättelser, reflektioner och citat, belyser rapporten både möjligheter och utmaningar som EU:s hållbarhetsagenda och CSRD medför. Därmed är detta inte en forskningsrapport eller en litteraturgenomgång, utan en argumenterande analys av den pågående hållbarhetsomställningen i europeiskt näringsliv, från ett svenskt perspektiv.

Av de 17 deltagande företagen går sju att klassa som stora bolag utifrån kriterierna i årsredovisningslagen (ÅRL)[1]. De övriga tio klassas som små eller medelstora företag utifrån kriterierna.

[1] Enligt årsredovisningslagen (ÅRL) klassas ett företag som stort bolag om det uppfyller minst två av tre kriterier: Medelantalet anställda > 250, Balansomslutning > 280mkr, Nettoomsättning > 550 mkr.

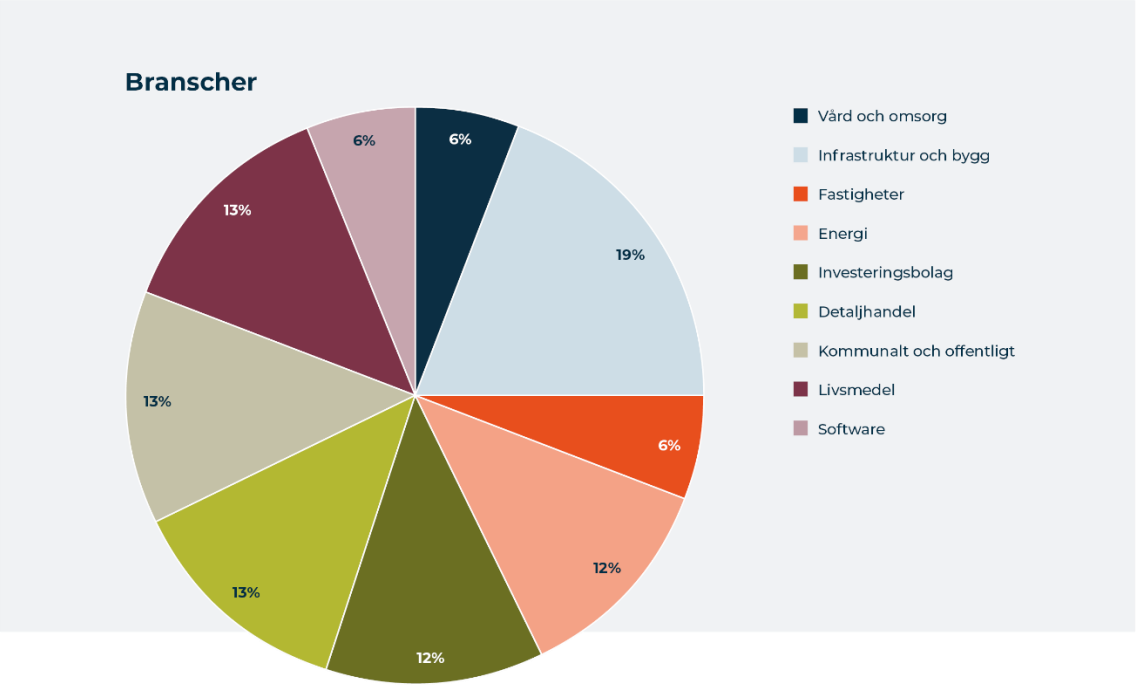

Figur 1. Kategorisering av de intervjuade företagen utifrån bransch där infrastruktur och bygg utgör den största kategorin.

3. Hållbarhet som affärsmöjlighet och risk på kort och lång sikt

Samtliga bolag ser hållbarhetsarbetet som affärsstrategiskt då hållbarhet anses avgörande för det långsiktiga värdeskapandet. Vd:arna lyfter också mer kortsiktiga affärsmässiga risker och möjligheter som bland annat beror på resursbrist, ökade kostnader och därmed kundkrav på mer hållbara lösningar. Nästan samtliga intervjuade ser inte hållbarhet som något separat, utan som en självklar del av företagens identitet, strategi och affärsmodell.

> ***"Vi är ett omsorgsbolag som tar hand om människor med stora omsorgsbehov. Hållbarhet är en del av vårt DNA."***
> *Mark Jensen, VD för Ambea*

De företagsrepresentanter vi intervjuat är inte ensamma om att se hållbarhet som värdeskapande. I rapporten ”Sustainable Signals: Corporates 2025” från Morgan Stanley[2] som bygger på en enkätstudie med över 330 deltagare, svarar 88 procent att hållbarhet är en

[2] 88% of Companies See Sustainability as a Value-Creation Opportunity: Morgan Stanley Survey - ESG Today

möjlighet för långsiktigt värdeskapande. Samtidigt belyses att hållbarhet kräver investeringar och att många bolag kämpar med att balansera kostnader, politisk osäkerhet och mätmetodik.

Majoriteten av alla vd:ar i vår undersökning pekar på att hållbarhetsfrågorna blivit en hygienfaktor i deras bransch, det vill säga något som både kunder, ägare och medarbetare förväntar sig. Denna integrering av hållbarhet i affärsstrategin ses som nödvändig för långsiktig framgång. Det handlar inte bara om att följa lagar och regler, utan om att bygga förtroende och skapa mervärde för alla intressenter.

> ***"Det viktigaste är alltid den verkliga effekten för klimatet. Allt annat är positiva bieffekter."***
> *Johan Berfenstam, VD för Axfast*

Möjligheterna uttrycks i flera dimensioner, exempelvis genom att attrahera kunder och investerare genom transparens och trovärdighet, att stärka kundlojalitet via satsningar och värderingsdriven företagskultur samt att öppna nya intäktsströmmar genom produkter och tjänster som underlättar kunders egen omställning. Att kunna visa på låg klimatpåverkan, hög resurseffektivitet och socialt ansvarstagande kan enligt vd:arna leda till premiumpriser, nya marknadsandelar och bättre relationer med investerare och myndigheter.

> ***"Vi har fullständigt integrerat hållbarhet i vårt viktigaste varumärkeslöfte och det är vår viktigaste konkurrensfördel och differentiering på marknaden."***
> *Sara Sjöberg, VD för Polarn O. Pyret*

I tillståndsprocesser och offentliga upphandlingar kan hållbarhetsarbetet avgöra om ett företag överhuvudtaget får vara med. Ytterligare en aspekt som tillkommit genom CSRD är det faktum att bolag har investerat kapital samt resurser i form av att anställda personer på heltid för att arbeta med hållbarhetsrapporteringen. Ett av bolagen nämner specifikt att de anställde resurser ämnade att arbeta med CSRD, men i samband med Omnibus riktade de om arbetet för dessa personer till det som förväntas skapa en verklig hållbar förändring och därmed stärkt konkurrenskraft.

Samtidigt är riskbilden tydlig. Klimatrisker, politiska förändringar och samhällstrender kan snabbt påverka såväl ett företags kostnader som efterfrågan på dess varor. För tillverkande

bolag är sårbarheten stor för bland annat fluktuerande energipriser, nya utsläppskrav eller förändrade stödstrukturer.

4. Stärker EU:s hållbarhetsagenda företagens konkurrenskraft?

Alla intervjuade anser att EU:s hållbarhetsambitioner är rätt. Nästan samtliga lyfter att CSRD har fått dem att bli mer medvetna om företagets finansiella risker och möjligheter tack vare arbetet med den dubbla väsentlighetsbedömningen.

CSRD har enligt en stor majoritet i vår undersökning bidragit till att lyfta hållbarhetsfrågorna till företagsledning och styrelse på ett strukturerat sätt. Detta har skapat ett ökat driv i hållbarhetsarbetet, vilket både minskar företagens negativa påverkan samt skapar bättre arbetssätt för bolagen att bemöta finansiella risker och tillvarata affärsmöjligheter. 75 procent av de tillfrågade ser att CSRD-arbetet i olika grad påverkat deras företags affärsmål eller strategier. (se Figur 2). Många av dem som inte ändrat mål eller strategier lyfter att de inte hunnit med implementering eller förändring av strategi innan Omnibus-förslaget lanserades.

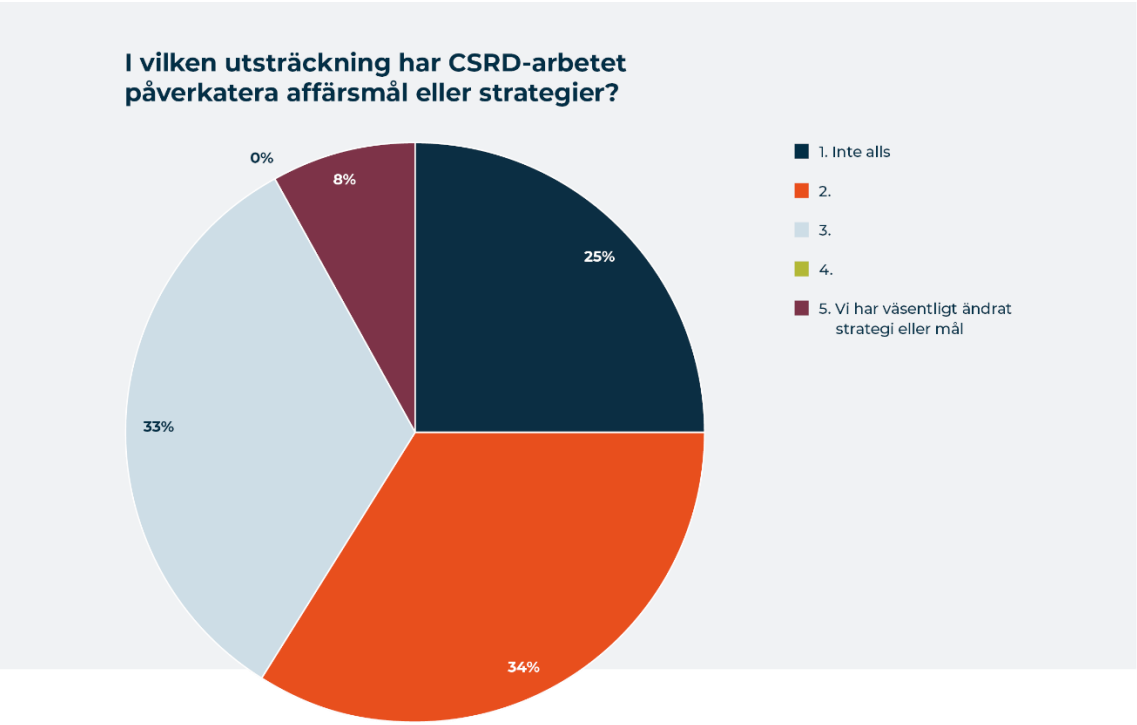

Figur 2. 75 % av bolagen beskriver att CSRD-arbetet i någon grad har påverkat deras affärsmål eller strategier.

Trots detta anser de flesta av de intervjuade att EU:s hållbarhetsagenda i praktiken inte bidragit. Främst beroende på två saker:

1) Den stora osäkerheten kring vad som egentligen gäller juridiskt avseende CSRD och andra lagkrav.
2) För stort fokus på detaljrapportering och narrativa beskrivningar som inte skapar nytta.

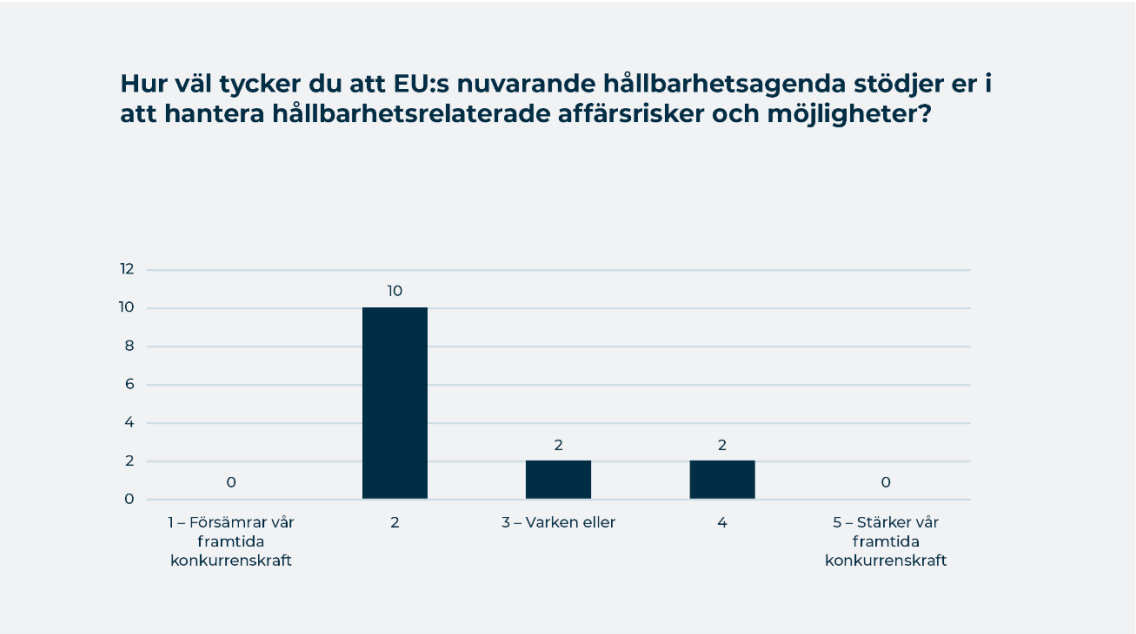

Figur 3. De flesta företagen i intervjuerna tycker inte att EU:s hållbarhetsagenda hjälper dem att hantera hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter. Svaren tar även in osäkerheten i vad som händer med tidigare kommunicerade lagförslag.

Ett återkommande tema i intervjuerna är frustrationen över att EU:s ramverk och riktlinjer snabbt ändras och ofta saknar tydlighet. Osäkerheten kring hur direktivet ska tolkas, och de snabba förändringar som skett, skapar en stressig och oförutsägbar miljö samt otydliga grunder att ta beslut utifrån. Fyra av de intervjuade framhöll att mycket tid går åt till att bara försöka förstå och tolka regelverken från EU, inte bara CSRD, snarare än att driva förbättringsarbete. Vd:arna efterlyser långsiktiga, tydliga spelregler och bättre vägledning. Greenfood Groups vd David von Laskowski uttrycker detta i Dagens Industri: *"Vi efterlyser inte mindre ambition från politiken. Tvärtom. Men vi kräver att regelverken som införs är stabila, tydliga och långsiktiga. Att företag tvingas lägga miljonbelopp på att anpassa sig till regler som sedan aldrig blir verklighet, är inte rimligt."*[3]

Ovissheten och förändringarna försvårar planering, särskilt när det gäller resursallokering och rekrytering, samt kan leda till ineffektiva eller felaktiga beslut. Särskilt problematiskt är detta för företag som planerar långsiktiga investeringar i nya hållbara teknologier, systemlösningar eller processer och för mindre och medelstora företag som ofta saknar interna resurser för att följa och tolka de riktlinjer och standarder som sedan revideras.

Den administrativa bördan att följa allt inom CSRD tar enligt flera vd:ar resurser från det faktiska förbättringsarbetet. Tid och pengar som borde läggas på att utveckla hållbara

[3] DEBATT: EU:s regelkaos sabbar förtroendet för klimatpolitiken (Dagens Industri 02-07-2025)

produkter, processer och tjänster går i stället till att tolka, mäta och rapportera enligt ett omfattande och ibland otydligt regelverk.

> ***"Resurserna som ska motivera organisationen att jobba mer hållbart, sitter nu helt upplåsta i regelverk och rapportering. Det gör att vi har tappat kraft i det reella förbättringsarbetet."***
> *Mark Jensen, VD för Ambea*

Ett annat återkommande tema i intervjuerna är oron för snedvridning av konkurrensen om inte hållbarhetskraven harmoniseras inom EU. Flera respondenter menar att svenska företag ofta driver utvecklingen framåt med högre ambitioner än konkurrenter i andra länder, men att detta kan slå tillbaka om regelverken blir för olika mellan medlemsstaterna.

Ambitionssänkningen avseende mängden bolag innebär att de bolag som ligger i framkant inte får samma affärsnytta av sina hållbarhetsinsatser. Detta då konkurrerande verksamheter inte behöver vara transparenta med sitt hållbarhetsarbete och det därmed inte blir tydligt för intressenterna vad skillnaderna mellan de olika bolagen är ur ett hållbarhetsperspektiv.

> ***"Ett viktigt bidrag från EU är att sätta gemensamma krav och likställa villkoren, annars riskerar företag med högre ambitionsnivå att missgynnas."***
> *Martin Reinholdsson, VD för Infrea*

Denna uppfattning delas av flera av de intervjuade vd:arna, bland annat inom detaljhandel och livsmedelsindustri, där man lyfter att även produkter som säljs i EU men produceras utanför unionen bör omfattas av samma krav. På så sätt kan hållbarhetsarbetet bli en verklig konkurrensfördel i stället för en kostsam nackdel.

För familjeägda företag framträder en särskild problematik då tre av de intervjuade på bolag, med starka ägardirektiv och nära styrelseengagemang, uttryckte svårigheter att förstå syftet med den externa rapporteringen. När ägarna själva redan driver hållbarhetsfrågorna som en del av bolagets identifierade och långsiktiga strategi, blir EU:s rapporteringsramverk svåra att motivera internt och man ställer sig frågan: ”För vem rapporterar vi egentligen?” För dessa bolag är det extra viktigt att rapporteringsprocessen fokuserar på värde.

Flera vd:ar lyfte också att färre bolag som måste rapportera leder till en konkurrensnackdel för dem som ligger i framkant. Detta beror på att intressenter får svårt att se skillnad på olika företags hållbarhetsarbete om liknande konkurrerande företag inte behöver hållbarhetsrapportera.

Slutsatsen blir att EU skulle kunna stärka företagens konkurrenskraft med nuvarande hållbarhetsambition och tidigare aviserad agenda. Men på grund av osäkerhet och onödigt tung administrativ börda uteblir den effekten.

5. I vilken utsträckning gör EU:s hållbarhetsagenda bolagen mer hållbara?

Majoriteten av respondenterna signalerar att CSRD förbättrat deras företags hållbarhetsarbete genom att ge struktur, systematik och bättre processer. På några av de bolag som kommit långt i sitt hållbarhetsarbete är man dock frustrerade över att rapporteringsbördan tar resurser från faktiskt förändring. När resurskrävande arbete och investeringar dessutom plötsligt blir irrelevant till följd av försenade eller omförhandlade direktiv, riskerar både legitimiteten i rapporteringsarbetet och kraften i själva omställningen att försvagas.

> ***"Det blir mer att sätta en struktur för hur vi ska rapportera det vi redan gör snarare än att vi ska göra någonting annorlunda."***
> *Sara Sjöberg, VD för Polarn O. Pyret*

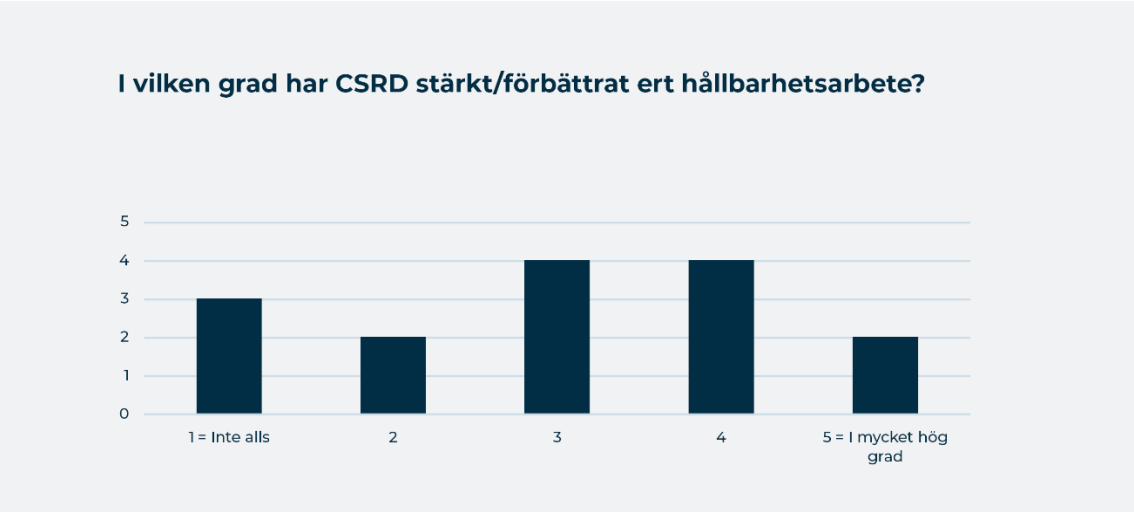

Figur 4. 67% av bolagen upplever att CSRD har stärkt deras hållbarhetsarbete.

Utifrån intervjuerna går det att dra slutsatsen att EU:s hållbarhetsagenda har gjort många bolag mer hållbara i meningen att den skapat struktur, tydlighet och en gemensam bas för arbete och rapportering. Det återstår att se om det leder till verklig och snabbare omställning.

Flera vd:ar belyser att rapporteringen ibland saknar tydlig koppling till verksamhetens faktiska hållbarhetspåverkan. Det riskerar att skapa ett glapp mellan det som rapporteras och det som faktiskt gör skillnad – både för företagets lönsamhet och för samhällsutvecklingen. Det krävs alltså att rapporteringen speglar arbetet för att både skapa hållbarhetsnytta och affärsnytta. Två av tre intervjuade tycker att CSRD bidrog till det.

8. Hur bör ett rapporteringsramverk för hållbarhet se ut för att stärka bolagens konkurrenskraft?

En av de tydligaste positiva effekterna av CSRD är att det tvingar fram ett mer strukturerat, faktabaserat hållbarhetsarbete på lednings- och styrelsenivå. Genom att arbeta med dubbel väsentlighetsbedömning och gemensamma processer lyfts hållbarhetsfrågorna upp på strategisk nivå och integreras i affärsplanering och styrning. På bolaget ser också ledningen att kopplingen mellan hållbarhet och verksamhetens kärnprocesser kommer att stärkas när implementeringen är på plats.

I World Economic Forums rapport *The Cost of Inaction* (2024)[4] lyfts en rad risker som företag står inför om de inte agerar på klimat- och hållbarhetsfrågor. Det handlar om både fysiska risker, övergångsrisker samt reputations- och marknadsrisker där de strategiska och ekonomiska riskerna kan bli stora för bolagen som är passiva. CSRD-direktivet med kravet på den dubbla väsentlighetsbedömningen har redan hjälp många företag att på ett strukturerat sätt, kartlägga var de både har störst negativ påverkan och var de kan skapa mest affärsnytta.

Flera lyfter även fram att direktivet gör det enklare att identifiera och fokusera på de mest väsentliga hållbarhetsfrågorna utifrån både var företaget har störst påverkan – både miljömässigt och socialt, och det affärskritiska perspektivet. Något som tvingade bolagen att arbeta mer strukturerat med frågorna vilket ökade både mätbarhet och uppföljning inom hållbarhetsområdet.

> ***”Den dubbla väsentlighetsbedömningen säkrar att vi analysera hållbarhet på ett strukturerat sätt, vilket möjliggör mer relevanta hållbarhetsmål som gör vårt bolag bättre.”***
> *Peter Wesslau, VD för Rabbalshede Kraft*

CSRD har också varit värdefullt för diversifierade bolag och koncerner, där gemensamma frågor och väsentlighetsanalyser för verksamheterna närmare varandra. Det skapar förutsättningar för att dela kunskap, resurser och att bygga upp en gemensam förståelse för hållbarhetsutmaningarna – och möjligheterna.

Vilka delar i CSRD är inte värdeskapande?

Alla vd:ar och hållbarhetsansvariga vi har intervjuat, upplever att kraven i CSRD är överdrivet omfattande och tar resurser från det verkliga förbättringsarbetet.

[4] WEF_The_Cost_of_Inaction_2024.pdf

”Rapporteringskraven var för omfattande och svårbegripliga, även för någon med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete”
Karin Bodin, VD för Polarbröd

Utöver administrativ börda och resurskrävande arbete nämner alla intervjupersoner att detaljnivån är för hög och att mängden datapunkter är för stor. Dessutom upplever många att detaljerna ibland är motsägelsefulla. Under intervjuerna har det även nämnts att förutom den för stora mängden datapunkter, lägger rapporteringskraven för mycket tyngd på omfattande textbeskrivningar. I stället bör fokus ligga på väsentlighet och mätbarhet. Detta resulterar i att hållbarhetsrapporten riskerar att bli en lång produkt som endast besvarar rapporteringskrav i stället för att fokusera på företagens väsentliga hållbarhetsarbete vilket i sin tur även kan försämra konkurrenskraften.

”EU:s nuvarande hållbarhetsrapportering är för komplex och tidskrävande, vilket riskerar att ta tid från faktiskt hållbarhetsarbete.”
Maria Edsman, VD för Bokusgruppen

En majoritet av vd:arna framhåller att rapporteringen inte skapat någon större förändring i affärsmål och strategier i sig utan mest blivit en struktur att beskriva det arbetet man redan gör. Detta beror delvis på att företagen inte hunnit dit än.

På bolagen som ingått i undersökningen tycker man att syftet med CSRD är gott då det skapar möjligheter för transparens, jämförbarhet och en gemensam struktur. Problematiken ligger i att implementeringen blir för tung, otydlig och byråkratisk. Utifrån våra intervjuer går det att dra slutsatsen att företagen efterfrågar mer fokus på väsentlighet, branschanpassning och långsiktiga tydliga spelregler snarare än tusentals datapunkter och snabba regeländringar.

9. Hur matchar detta med EU:s Omnibus-förslag?

Kommissionens ursprungsförslag på ändringar av CSRD har nu diskuterats i Europaparlamentet och snart följer förhandlingar med ministerrådet för att man ska landa i hur det nya CSRD ska se ut och vilka företag som ska beröras. I den processen har det största partiet i parlamentet, EPP, och dess representant Jörgen Warborn (M), lagt tolv förslag på ytterligare förändringar. Tabellen nedan sammanfattar hur de intervjuade representanterna för bolagen tillsammans ställer sig till respektive förslag, markerat med tumme upp, tumme ner eller en neutral bedömning som består av delade åsikter.

Tabell 1: Sammanställning av företagens reflektioner kopplat till EPP:s 12 förslag inför beslutet i Europaparlamentet avseende CSRD till följd av Omnibus.

EPP-förslag	Bolagens reaktion	Motivering utifrån intervjuerna
1-2. Höjda tröskelvärden, färre bolag omfattas	Neutralt	Många tycker att kraven är för tunga för små bolag medan andra varnar för tappad transparens. Om kraven skulle förenklas välkomnar företagen att även medelstora bolag omfattas.
3. Ta bort krav på obligatoriska klimatplaner	Tumme ner	Klimatplaner har setts som värdeskapande av flera som pekar på ökad dialog och strategisk riktning.
4. Begränsa ansvar till direkta leverantörer	Tumme ner	Ett fåtal bolag tycker att det vore enklare medan flera andra menar att för bolag i en svensk kontext finns de stora riskerna ofta längre ner i värdekedjan och måste adresseras där.
5. Undanta dotterbolag från egen rapportering	Neutral	Skapar lättnader för decentraliserade koncernen men det nämns även att det finns en risk att mindre bolag ”försvinner” bakom de stora ägarna.
6. Flytta prövning till nationell nivå	Tumme ner	Starkt stöd i intervjuer för lika spelregler inom EU. Det finns en oro för splittring inom unionen om allt läggs på nationell nivå.
7. Full harmonisering inom EU, stoppa ”gold plating”	Tumme upp	Flera vd:ar vill ha samma regler över hela EU för att undvika dubbelarbete och handelshinder.
8. Harmonisering av begrepp mellan CSRD och CSDDD	Tumme upp	Efterfrågas brett av bolagen som lyfter att jämförbarhet och gemensamma definitioner är avgörande i rapporteringsarbetet.
9. SME-skydd i värdekedjan	Tumme upp	Starkt stöd, särskilt från bolag som arbetar med SME:er genom stöttning som lyfter behovet av förenkling för små bolag samt risken att bolagen drabbas av tunga krav från stora kunder.
10. Skärpa regler om företagshemligheter	-	Inget som diskuterats i intervjuerna.
11. Flexibilitet i leverantörsledet	Tumme upp	Anses vara ett rimligt förslag för de bolag som styrs av kundkrav och betalningsvilja.
12. Sänkta krav på revision (bara limited assurance)	Neutral	Några intervjuade kritiserar kostsamma tredjepartsgranskningar medan andra lyfter revisionens betydelse och att det ökat styrelsens engagemang kring hållbarhetsarbetet.

Omnibus-förslaget innebär omfattande förändringar för EU:s hållbarhetsrapportering. Den viktigaste kritiken från företagen i vår undersökning är att jämförbarheten riskerar att försämras när så många bolag faller utanför regelverket. Datatillgången i värdekedjorna minskar, vilket i sin tur försvagar transparensen. Men många påpekar också att det samtidigt frigörs resurser hos de företag som inte längre omfattas, vilket kan möjliggöra snabbare omställning. Risken är dock uppenbar, menar de intervjuade, att många bolag riskerar att missa väsentliga hållbarhetsrisker och -möjligheter om de inte tvingas arbeta systematiskt med hållbarhetsfrågor, vilket blir effekten av CSRD. Sammantaget innebär detta en ambitionssänkning då betydligt färre företag berörs, även jämfört med tidigare lagstiftning såsom NFRD. Därtill råder osäkerhet i den svenska implementeringen, eftersom Sverige redan valt att skjuta upp den ursprungliga rapporteringen med ett år.

Parallellt har ett utkast till ändringar i ESRS presenterats. Den nya förenklade standarden väntas på sikt ersätta nuvarande ESRS och innebär bland annat 57 procent färre datapunkter, ingen sektorsspecifik rapportering samt enklare struktur för dubbel väsentlighetsbedömning. Syftet är att göra standarden mer lätthanterlig och mindre administrativt betungande. Men nackdelen är att det innebär att det skapas nya tröskelvärden och osäkerhet om kring vilka bolag som i praktiken kommer omfattas. Antagandet är preliminärt satt till 2027.

Den förenklade standarden inkluderar även en enklare struktur för genomförandet av den dubbla väsentlighetsbedömningen. Men den förenklade versionen kan innebär en risk att själva kärnan i processen går förlorad. Alla bolag som vi har pratat med, har betonat att värdet inte enbart ligger i att identifiera vilka frågor som är väsentliga, utan i de diskussioner och den reflektion som uppstår längs vägen kring varför vissa frågor bedöms som avgörande, vilka risker och möjligheter det medför och hur dessa kopplar till företagens långsiktiga affärsvärde. När delar av processen ”förutsätts” vara väsentliga genom en ”top-down”-metodik, utan vidare analys, förlorar bolagen en viktig möjlighet att höja blicken, utmana sina antaganden och utveckla nya perspektiv på sitt hållbarhetsarbete.

Kommissionen har dessutom antagit en rekommendation om VSME, en frivillig rapporteringsstandard för små och medelstora bolag. Den kan fungera som ett ramverk för de bolag som inte omfattas juridiskt av CSRD. Skillnaden mot tidigare är dock att VSME blir mer övergripande för de flesta av de bolag som föreslås exkluderas från CSRD-lagstiftningen, och att intressenterna därmed inte får den data som behövs för att driva förändring. Den största nackdelen är att VSME saknar dubbel väsentlighetsbedömning, just det som vd:arna uppskattade mest!

10. Rekommendationer till EU och beslutsfattare

I intervjuerna framkom det att bolagen ser hållbarhetsarbetet som en viktig byggsten för att fortsatt vara konkurrenskraftiga, varför det inte går att skilja på omställningen till ett mer hållbart samhälle och ett konkurrenskraftigt europeiskt näringsliv. Nedan följer en sammanfattning av de intervjuade vd:arnas och hållbarhetsansvarigas rekommendationer till beslutsfattare:

Prioritera tydlighet och stabilitet i regelverken: Långsiktiga och förutsägbara spelregler är avgörande för att företag ska våga göra nödvändiga investeringar. Snabba förändringar och otydliga ramar skapar osäkerhet som riskerar att låsa resurser i administration i stället för i innovation och omställning.

Differentiera regelverken utifrån bolagens förutsättningar: Intervjuerna visar tydligt att EU:s hållbarhetsagenda och CSRD upplevs olika beroende på bolagets storlek och struktur. Oavsett storlek på bolagen finns det ett värde i processen för den dubbla väsentlighetsbedömningen som stärker konkurrenskraften, men antalet datapunkter måste kraftigt minskas för att undvika överdriven administrativ börda.

Fokusera på väsentlighet framför omfattning: Rapporteringen bör koncentreras till de frågor som är mest affärskritiska och värdeskapande, både för företaget och deras intressenter. Intervjuerna visar på att det finns en önskan om mer kvalitativa och strategiska insikter, mindre på mängden datapunkter.

Behåll medelstora bolag i CSRD för EU:s konkurrenskraft: EU bör vara försiktiga med att undanta för många bolag från CSRD. Intervjuerna visar att de företag som haft störst affärsnytta av arbetet är just de små och medelstora aktörer som nu riskerar att omfattas i mindre utsträckning. Paradoxalt nog är det dessa företag som tack vare den dubbla väsentlighetsbedömningen fått störst insikt i sina risker och möjligheter, och därmed blivit mer konkurrenskraftiga. Om de utesluts förlorar både de och EU:s inre marknad en viktig motor för omställning och värdeskapande.

EU sätter struktur och riktning medan företagen sätter målen: Det framgår tydligt att den största nyttan uppstår när EU:s regelverk bidrar med en gemensam struktur och riktning för hållbarhetsarbetet, medan företagen själva definierar mål och KPI:er utifrån sin bransch och affärsmodell. Harmoniseringen inom branscherna kommer att uppstå i och med att företagen tvingas bli transparenta. För vissa sektorer kan det vara rimligt att ha minimikrav på rapportering av för branschen särskilt viktiga hållbarhetsaspekter men i övrigt bör regelverken undvika att detaljstyra bolagens rapportering.

Säkerställ harmonisering inom EU: Gemensamma spelregler behövs för att undvika snedvriden konkurrens mellan medlemsstater och gentemot företag utanför unionen. Lika krav på transparens och hållbarhetsarbete måste gälla alla som vill verka på EU:s inre marknad.

Uppmuntra verklig förändring, inte bara rapportering! Regelverken bör fungera som verktyg för att driva implementering och affärsutveckling snarare än enbart som en rapporteringsövning. Fokus bör ligga på att frigöra resurser för innovation, omställning och värdeskapande.

För att lyckas med ovan krävs en nära dialog mellan lagstiftare, näringsliv och övriga intressenter samt en vilja att anpassa och justera direktivet utifrån lärdomar och praktisk erfarenhet. Med rätt incitament, stabila regelverk och ett fokus på värdeskapande i hela värdekedjan kan CSRD bli en motor för både hållbarhet och konkurrenskraft i Europa.

11. Hållbarhetsapportering som leder till ökad konkurrenskraft

Den största affärsnyttan med hållbarhetsrapportering uppstår när rapporteringen fokuserar på det som verkligen är väsentligt och värdeskapande för företaget och dess intressenter, det visar vår undersökning.

För företag med redan stark hållbarhetsprofil kan CSRD fungera som en katalysator för ytterligare förbättringar, ökad legitimitet och nya affärsmöjligheter. Samtidigt framgår det av intervjuerna att den administrativa bördan i många fall riskerar att ta resurser från det faktiska förbättringsarbetet. Nyttan uppstår inte av rapporteringen i sig, utan i de processer och dialoger den kan initiera internt – mellan ledning, styrelse och verksamhet, vittnar företagen om. Därigenom stärks strukturer, mål och styrning, men endast om företagen ges utrymme att omsätta insikterna i konkret handling.

En övergripande slutsats är därför att låta affärsnytta och väsentlighet styra rapporteringen genom att fokusera på färre datapunkter och i stället betona tydlighet, relevans och harmonisering. När hållbarhetsrapporteringsarbetet bidrar till att identifiera de mest väsentliga frågorna och möjliggöra jämförbarhet kan de fungera som en verklig motor för långsiktigt värdeskapande.

12. Avslutade ord

Vi på 2050 vill rikta ett stort tack till våra kunder som tog sig tiden att ställa upp på en intervju och bidra till vårt arbete för att förstå om och hur EU:s hållbarhetsagenda bidrar till bolagens konkurrenskraft. Era reflektioner, tankar och idéer har varit mycket värdefulla för oss!

Följande företag och roller har deltagit:

Ambea – Mark Jensen, VD
Axfast – Johan Berfenstam, VD
Almi – Anders Fagerdahl, VD
Blentagruppen – Peter Andersson, VD
Bokusgruppen – Maria Edsman, VD
Borga gruppen – Anders Paulsson, VD
David Wiking – Representant för SME:er
Elcowire – Paul Gustavsson, VD
Eleda – Jennie Widell, Hållbarhetschef
Formica Capital – Olof Cato, VD
Infrea – Martin Reinholdsson, VD och koncernchef
JCE – Emma Aaben, Chef för hållbarhet
Luleå kommunföretag – Rickard Lundmark, VD
Polarbröd – Karin Bodin, VD
Polarn. O. Pyret – Sara Sjöberg, VD
Rabbalshede Kraft – Peter Wesslau, VD
Vitec Software Group – Olle Backman, VD

Kontakt

För frågor angående rapporten, kontakta författarna av rapporten:

Markus Ekelund, vd på 2050 Consulting, markus.ekelund@2050.se
Nora Wängerud, konsult på 2050 Consulting, nora.wangerud@2050.se

Din strategiska hållbarhetspartner – sedan 2013

2050:s vision är *Goda affärer på en planet i balans*. Vi hjälper uppdragsgivare till ökad hållbarhet och lönsamhet med hjälp av våra kärnkompetenser: *analys, kommunikation* och *affärsutveckling*. Tillsammans med 2050 får ni en samarbetspartner som vet hur lönsamma affärer skapas inom planetens gränser.

Med våra värdeord mod, lust och kreativitet verkar 2050 i gränslandet mellan politik, forskning och näringsliv. Vår viktigaste kompass är att vara en del i förverkligandet av de Globala målen och därmed integrerar vi alla hållbarhetsdimensioner i uppdragen.

Som föregångare inom området har vi sedan 2013 fortsatt att kanalisera och utveckla grundarnas engagemang, kompetens och driv i miljö- och klimatfrågorna. Våra medarbetare har kompetens och erfarenhet att stötta dig under hela eller delar av resan mot netto noll. Läs mer på **2050.se**